

Morzsák a múltunkból

Egyre többször elmerengek azon, hogy nagyszüleink vagy az ő testvéreik mit tettek egy-egy sorsfordító esemény kapcsán. De sajnos már nincs kit megkérdezni, csak hosszas kutatás után találni valamit róluk ezeket hívom morzsáknak.

Nagypapám Draxler/Dalos János kőműves mester volt mai szóhasználattal vállalkozó. Családi házakat tervezett és épített, de sok közületi munkát is végzett. Számunkra szinte megközelíthetetlen volt mindig öltönyben járt soha nem láttuk munkásruhában, az íróasztalán a sok ceruzát, vonalzót csak messziről nézhettük.

Egy 1929-32-es solymári iparosokról készült adatbázisban ezt találtam róla.

„ Draxler János képesített kőműves mester született 1895-ben Solymáron, felszabadult 1914-ben Pesthidegkúton. Segédideje alatt számos nagyarányú építkezésein vett részt. 1915-től az orosz, olasz, és román frontokon harcolt, megsebesült. 1926-ban lett önálló. Tanoncvizsga bizottság tagja. Községi építési bizottsági szakértő.”

A dédszüleim Draxler János és Appel Teréz 1886-ban házasodtak és kilenc gyermekük közül három már csecsemőkorban elhunyt, hat gyermekük érte meg a felnőtt kort. Az első világháború áldozatai között ott volt Lőrinc fiúk is, aki egy hónappal a 18. születésnapja után esett el Galíciában. Egy megható levélre bukkantam, amit nagypapám írt a bátyának, Tamásnak a frontra.

1916. 10. 23. Solymár

„ Szeretett bátyám Tamás!

Kisírt szemekkel írom ezt a levelet, ha van, nálad egy fénykép Lőrinc testvérünkről nézd meg, jól mert már életben nem láthatjuk őt többé. Ma kaptuk a hírt szerelmétől Erk Máriától, hogy megírta neki egy katona társa, hogy e hó 12.-én este 6 órakor elesett, és rögtön el is temették. Mi már csak imádkozhatunk érte. Most befejezem levelem, mert a könnyeimtől nem látok írni. Írjál, ahogy tudsz. Szeretett testvéred János.

Draxler Tamás volt a legidősebb testvér, ő az első világháborúban szolgált, sok kitüntetést kapott, de csak most sikerült fényt deríteni arra hol szolgált és milyen kitüntetésekert kapott. Hazatérve mezőgazdasággal foglalkozott, de aktívan részt vett a falu társadalmi életében, hosszú ideig törvény bíró volt. Ünnepségek alkalmával szívesen mondott beszédet általában németül, hiszen ez volt az anyanyelve, de előfordult az is hogy magyarul kellett a beszédet mondani, hát ilyenkor voltak mulatságos mondatok is. Egy már szálló igévé vált idézet tőle ami Tardoskedden hangzott el, amikor a magyar katonák bevonultak és ott mondott lelkesítő beszédet magyarul:” Ez a kart addig nem tesszük a hüvely, míg az a százló az árpoc tetején nem leng”

Egy internetes adatbázisban ezt a leírást találtam róla.

Draxler Tamás gazdálkodó, tűzmester. *1888, Solymár. 1909 október 6-án vonult be tényleges katonai szolgálatra a 4. k. tábori tüzérezredhez Budapestre, ahol tényleges idejét le is töltötte. A világháború kitörésekor ismét bevonult és a szerb harctérre került, ahol részt vett a klenáki és sabáci harcokban. Ezután az orosz hadszíntéren a Chirov, Starisambor, Grodek stb. körüli harcokban küzdött. Itt ágyú ment a lábán keresztül. Felgyógyulása után a kárpáti,

janowi stb. harcokat küzdötte végig. Ezekben a harcokban dobhártya repedést szenvedett. Később beosztották a tartalék 55/6. üteghez, amelynek a kötelékében, mint felderítő és megfigyelő tüzemester küzdött, majd megbetegedett. Felépülése után az önkéntes iskolában, mint oktató altiszt teljesítet szolgálatot. Kitüntetései: O1, O2, (első és másodosztályú vitézségi érem), K. cs. k., (Károly csapat kereszt), porosz vit. é. (porosz vitézségi érem), és 1912—13. m. ker. (mozgósítási kereszt, I. Ferenc József 1913-ban alapította, jogosult volt rá minden katonai személy, akik mozgósítva lettek)

Javasolnám az idősebb korosztálynak, hogy meséljenek a fiataloknak, mert az is idővel már történelem lesz, a fiatalok pedig szánjanak időt arra, hogy meg hallgassák az idősebb családtagot, mert amit ők tudnak, azután már nem kell kutatni később.

Elischné Draxler Erzsébet

16
Solyvár 29/12
Gott zum neuen
Lieber Bruder Páma!
Ein brief mit reinen
augen geschrieben,
Ich gebe dir zu Kenntnis
weinst du eine fotografi
von d Bruder Lörincz hast
schöne si an dein persönl
können wir im winter
sehen,
Wir haben heute von seine
geliebte Eva Maria wo seine
kommanden eine Karte
geschrieben haben, und mit
geteilt das die d Bruder

Lörincz in 12 in, I
6 Uhr abend gefallen
sol sein,
und wir haben un glei
beertigt und einer
schönen grüenz gebunden
si schreiben mir sollen
alle zuhause für im
bieten,
aber wir du eine fotografi
hast schöne si an
und denke 5 Brüder und
eine Schwester aber jetzt
nur 4 Brüder und einer
auf fotografi wo mir
auf ewig verloren haben
und nicht mehr sehen
können

ich schau jetzt immer
in die fotografi wo
unser ewig vordringen
bleibt,
Wie schön die fotografi und
sein junges leben
soll schon in der fern
ruhig unter der erd
11 tage auf ewig schlafen,
sonst kann ich jetzt
nicht mehr schreiben
weil die dröhen flühen
schon aufs papier
mir sind zuhause
alle gesund was mir
auch sich herzlich
wünschen

9
Traurige grüße
von dem in Kreuze
Bruder Johann
bitte güt. androst.